

NOTAT

Saksnummer: 12/1807	Fra: Anne Marie Abotnes
Dato: 30.03.2012	Seksjon: Utviklingsseksjonen
Side 1 av 12	Telefon: 46803662
	E-post: anne-marie.abotnes@fiskeridir.no

TIL:

Liv Holmefjord

Kopi til:

Anne Marie Abotnes
Aksel Eikemo
Terje Halsteinsen
Stein-Åge Johnsen
Anne Kjos Veim

BESLUTNINGSNOTAT – ENDRINGER I REGULERINGSTILTAKENE SOM BLE FASTSATT I 2011

Innledning

Arbeidsgruppen som vurderer bærekraftig uttak og bruk av leppefisk leverte 25. februar 2011 forslag til reguleringstiltak for 2011. I rapporten vurderte arbeidsgruppen reguleringstiltak knyttet til åpningstidspunkt/fredningstid, minstemål, deltakelse, røkting, redskap, transport og fangstrapportering. Arbeidsgruppen var delt i synet på åpningstid/fredningstid, men de øvrige forslagene var omforent. 1. april 2011 fastsatte fiskeridirektøren regulering for leppefisk i sesongen 2011.

2011 var et prøveår, og fiskeridirektøren var forberedt på å tilpasse reguleringene. Arbeidsgruppen fikk derfor i oppdrag å evaluere reguleringen i 2011, og vurdere eventuelle behov for justeringer før fiskestart i 2012. Arbeidsgruppen diskuterte erfaringene fra reguleringene på et møte i november 2011, og Fiskeridirektoratet sendte 3. februar 2012 forslag til endring av reguleringstiltak for leppefisk på høring. Høringsfristen ble satt til 1. mars 2012. Høringsforslaget har vært tilgjengelig på www.fiskeridir.no, hvor en også kan finne høringsuttalelsene samt saksdokumentene fra 2011.

Hørings svar er mottatt fra følgende høringsinstanser: Norges Fiskarlag, Fiskeri og Havbruksnæringens Landsforening (FHL), Havforskningsinstituttet (HI), Skagerakfisk, Vest-

Norges Fiskesalslag, Direktoratet for Naturforvaltning, Norges Fritids- og Småfiskerforbund, Dypvåg Fiskarlag, Farsund & Lyngdal Fiskarlag, Fiskarlaget Vest, Fiskerlaget Sør, Flekkerøy fiskeriforening, Grimstad Fiskerlag, Høvåg og Lillesand Fiskarlag, Langesund Fiskerlag (støtter innspillet fra Skagerakfisk), Mandal Fiskerlag, Sandefjord fiskerlag, Søgne Fiskerlag, Samlet gruppe fiskere Vikna og Nærøy kommune, Leppefisk.com AS, Lerøy Vest AS og en privatperson. I tillegg har fiskeridirektøren mottatt innspill fra fire av Fiskeridirektoratets regionkontorer.

Høringsforslag og høringsuttalelser

Åpningstidspunkt / fredningstid

Høringsforslag

Fiskeridirektoratet foreslår følgende regulering for 2012; På Sørlandet åpnes fisket 28. mai, fra Rogaland til og med Sogn og Fjordane åpnes fisket 18. juni og fra og med Møre og Romsdal til og med Nordland åpnes fisket 2. juli.

Å få mer kunnskap om seleksjonsinnretninger i fisket etter leppefisk er viktig og Fiskeridirektoratet ønsker å bidra til denne utviklingen. Fiskeridirektoratet foreslår derfor at det kan åpnes for å starte fisket etter berggyllt tidligere etter søknad og i samråd med Havforskningsinstituttet dersom fiskeren kan godtgjøre at han kan fiske selektivt etter berggyllt over 13 cm.

Høringsuttalelser

Havforskningsinstituttet viser til at gyteperiodene hos de ulike leppefiskartene ikke er tilstrekkelig kartlagt. Forsøk tyder imidlertid på at de tidspunktene som er foreslått i høringen i stor grad kan komme til å sammenfalle med gyteperioden hos berggyllt, grønngyllt, grasgyllt og bergnebb. I den perioden hvor hovedgytingen foregår bør det ikke fiskes, slik at fisken ikke blir forstyrret på gyteområdene/revirene. Dersom det ikke åpnes for et tidligere fiske etter berggyllt, foreslår HI at fisket i 2012 åpnes hhv. 25. juni, 9. juli, og 16. juli på Sørlandet, Vestlandet og Midt-Norge.

Norges Fiskarlag støtter åpningsdatoene som foreslås i høringsforslaget fra Fiskeridirektoratet. Dette gjelder også Fiskarlaget Vest, Skagerakfisk og Norges Fritids- og Småfiskerforbund. Søgne Fiskerlag, Mandal Fiskerlag og Fiskeridirektoratets Region Sør har uttalt seg positivt til åpningsdatoen på Sørlandet (mandag 28. mai) og Samlet gruppe fiskere i Vikna og Nærøy kommune i Nord-Trøndelag støtter startdatoen 2. juli. Dypvåg Fiskarlag og Grimstad Fiskerlag foreslår å utsette åpningsdatoen på Sørlandet til 29. mai.

Flekkerøy fiskeriforening og Farsund og Lyngdal Fiskarlag mener sesongen ikke bør starte før gytingen er ferdig. Flekkerøy fiskeriforening ønsker sesongstart etter bergnebb først fra St.Hans, fordi det før dette tidspunktet på Sørlandskysten er opptil 70 – 80 % fisk med rogn, og et fiske vil føre med seg mye stress og forstyrrelser for rognbærende fisk. Farsund og Lyngdal Fiskarlag viser til problemer ved gjenutsetting av gytemoden fisk.

Vest-Norges Fiskesalslag støtter differensierte åpningsdatoer, men foreslår at disse fastsettes 14 dager tidligere enn i 2011. Dette begrunnes ut i fra at 2011 var forholdsvis kald med lave sjøtemperatur. Dersom vi får en normal vår i 2012, vil sjøtemperaturen være litt høyere og antatt vil gytingen skje tidligere. Sandefjord Fiskerlag mener fisket etter berggyllt bør starte når fisken er tilgjengelig.

FHL støtter i hovedsak Fiskeridirektoratets forslag, men viser til at sjøtemperaturen denne vinteren ligger en til to grader over normaltemperaturen, noe som kan få betydning for årets gytesesong og betydning for lusenivåene. En tidligere oppstart kan forsvares dersom et prøvefiske i aktuelle områder gjennomføres. FHL viser til at flere av havbrukerne som mottok gytefisk i 2011, ikke ønsker å motta gytefisk i 2012.

Lerøy Vest viser til at gytetidspunktet vil i stor grad avhenge av temperaturen mer enn kalenderen, og anbefaler at et faglig uavhengig organ, for eksempel HI, kan komme med anbefalinger hvor eventuelt en snittemperatur eller prøvefiske legges til grunn.

Direktoratet for naturforvaltning viser til at dersom det ikke lar seg gjennomføre å forvalte leppefiskartene individuelt, bør reguleringen favne om behovet til alle artene. Fisket bør legges utenom gyteperioden til de artene som opptrer i området.

Havforskningsinstituttet viser til at det ikke finnes vitenskapelig bakgrunnsmateriale som kan gi grunnlag for å vurdere om et målrettet vårfiske kun etter berggyllt kan drives innenfor langsiktige og bærekraftige rammer. Hvis det åpnes for et slikt fiske bør det derfor evalueres fortløpende, og det foreslås en modell med en femukers fredningsperiode for alle arter: På Sørlandet 21. mai – 25. juni, på Vestlandet 4. juni – 9. juli og i Midt-Norge 11. juni – 16. juli.

Fiskarlaget Vest er positiv til Fiskeridirektorats forslag til en tidligere åpning for fisket etter berggyllt, om fiskeren kan godtgjøre at han kan fiske selektivt. Mandal Fiskerlag støtter at fiskerne kan starte berggylltfiske tidligere etter søknad.

Vest-Norges Fiskesalslag viser til at det er også behov for en tidligere åpningsdato for fangst av berggyllt på Vestlandet.

Grimstad Fiskerlag ønsker å åpne for berggylltfiske tidligere i mai, men da seleksjonsinnretninger er for lite utprøvd bes det om at fisket etter berggyllt åpnes uten spesifisering av redskap for inneværende år. Seleksjonsinnretninger skal utprøves i 2012 for å finne ut hva som er egnet, og Grimstad Fiskerlag mener det vil være lite hensiktsmessig å pålegge fiskerne å sette inn disse innretningene hvis de viser seg å være ubrukelige. Skagerakfisk viser til at da det ikke finnes utprøvde seleksjonsinnretninger i dag, kan ikke fisker godtgjøre at han kan fiske selektivt. Dette må derfor ikke være noe krav til deltakelse i inneværende sesong. Stilles det for strenge krav til deltakelse vil fisket bli redusert, slik at kostnadene til oppbevaring og transport vil øke som igjen vil føre til lengre oppbevaringstid og igjen redusert kvalitet på fisken. Skagerakfisk anbefaler at HI tar kontakt med noen av de mest erfarne leppefiskerne snarest mulig for utprøving av seleksjonsinnretninger.

Et av Fiskeridirektoratets regionkontor er positiv til at det åpnes for muligheten for et prøvefiske etter berggyllt som skal bidra til utvikling av seleksjonsinnretninger i fisket etter

leppefisk. På sikt er det ønskelig med innretninger som reduserer bifangst av andre arter og all leppefisk under minstemål. Seleksjonsinnretninger vil bidra til å redusere omfanget av skader og fiskedødelighet.

FHL viser til at ved et tidligere fiske etter berggylte er det viktig at det tas tilstrekkelig hensyn til andre arter som fremdeles er i gyteperioden. Dersom det skulle vise seg at det vil være mulig enkelte steder å starte fisket tidligere, bør det vurderes om det kan ivaretas gjennom å utvide ordningen med søknad som nå er begrenset til å gjelde berggylt, til også å gjelde andre arter. En ordning med søknad om tidligere oppstart må uansett være enkel og smidig, slik at det blir mulig å starte fisket tidligere dersom det skulle vise seg forsvarlig.

Dypvåg Fiskarlag mener det ikke er mulig å fiske kun etter berggylt over 13 cm og støtter derfor ikke dette forslaget.

Minstemål

Høringsforslag

Fiskeridirektoratet foreslår å videreføre det generelle minstemålet på 11 cm, og foreslår videre å heve minstemålet som gjelder fra og med Trøndelag, fra 9 cm til 11 cm.

Høringsuttalelse

Av høringsinstansene som har kommentarer til minstemålet, er Norges Fritids- og Småfiskerforbund, Skagerakfisk, Fiskarlaget Vest og Grimstad Fiskerlag positiv til Fiskeridirektoratets forslag til et minstemål på 11 cm.

Norges Fiskarlag støtter forslaget fra Fiskeridirektøren om et felles minstemål i fisket etter leppefisk på 11 cm, unntatt for Nord-Trøndelag hvor Norges Fiskarlag foreslår et minstemål på 10 cm for 2012. FHL støtter Fiskeridirektoratets forslag om å heve minstemålet for fangst av leppefisk fra 9 til 11 cm også for områdene rundt Trøndelag og nordover, dog med muligheter for unntak ned til 10 cm for bergnebb for lokaliteter som har investert i nøter med maskevidde lik eller mindre enn 45 omfar. Samlet gruppe fiskere i Vikna og Nærøy kommune i Nord-Trøndelag viser i høringssvaret til at forsøk viser at leppefisk på 10 cm ikke går igjennom notlin med størrelse 40 omfar. Dette er den størrelsen på notlin som oppdretterne i området bruker mest av. Gruppen ber derfor om et minstemål på 10 cm for sesongen 2012 i Nord-Trøndelag og sørlig del av Nordland. Gruppen viser videre til at fangsten av leppefisk i deres område i hovedsak består av arten bergnebb. Av ca. 1.000 leppefisk får de i sitt område ikke mer enn ca. 100 leppefisk som er over 11 cm. Et minstemål på 11 cm vil medføre at fiskerne ikke får lønnsomhet i fisket. Det vil også medføre at fiskerne ikke kan dekke oppdretternes behov for en miljøvennlig avlusning av laksen.

Havforskningsinstituttet viser til at et generelt minstemål på 11 cm gjør at det fiskes en betydelig mengde juvenil berggylt. Effekten av dette fisket bør derfor vurderes fortløpende. Direktoratet for naturforvaltning viser til at det er uheldig å sette et felles minstemål på 11 cm på tvers av artene som fangstes. Dette vil kunne føre til at en forholdsvis stor andel av berggylt fangstes før de når kjønnsmoden alder.

Røktng

Høringsforslag

Det foreligger ingen forslag til endringer i reguleringen.

Høringsuttalelser

FHL mener kravet til røktng bør vurderes tilpasset de regionale forskjellene i sjøtemperaturen. Et krav om røktng minst en gang per dag ved sjøtemperatur under 15 °C og minst to ganger per dag ved sjøtemperatur over 15 °C vil være mer formålstjenelig enn regulering i forhold til antall redskaper. FHL oppfordrer Fiskeridirektoratet til å vurdere om kravet til røktng også skal gjelde på søndager og helligdager. Dette av hensyn til fiskevelferd og kvalitet på rensefisken. Alternativt at det ikke står redskap i sjøen disse dagene. Norges Fritids- og Småfiskerforbund viser til at røktng også bør foregå på søndager og helligdager, i alle fall når bevegelige helligdager kommer rett før eller etter søndag, slik at redskap ikke blir stående over flere dager. De øvrige høringssvarene som omtaler røktng er positive til den etablerte reguleringen med et krav om daglig røktng med unntak for søndager og helligdager.

Redskap

Høringsforslag

Fiskeridirektoratet ber om innspill med hensyn til om redskapsbegrensningene skal gjelde hele sesongen eller kun i gytetiden. Videre ønsker Fiskeridirektoratet innspill på om det er hensiktsmessig å differensiere mellom teiner og ruser når det gjelder redskapsbegrensning.

Vi har per i dag ikke nok kunnskap om selekteringsinnretninger til å kunne foreslå reguleringstiltak knyttet til hvordan redskapen skal innrettes for å hindre uønsket fangst. Det pågår forsøk, og Fiskeridirektoratet vil komme tilbake til dette spørsmålet etter hvert som vi får mer kunnskap på området.

Høringsuttalelse

Norges Fiskarlag, Vest-Norges Fiskesalslag, Mandal Fiskerlag og Fiskarlaget Vest støtter en videreføring av reguleringen i 2011, med en redskapsbegrensning i den perioden fisken gyter.

Vest-Norges Fiskesalslag ønsker innført alternativ løsning ved at en skiller mellom teiner og ruser som vist til i høringsnotatet med evt. kombinasjon av redskapene. Grimstad Fiskerlag går inn for en redskapsbegrensning på 60 ruser eller 120 teiner, eller en kombinasjon av disse (1 ruse = 2 teiner). Norges Fritids- og Småfiskerforbund ønsker ikke at det skilles mellom teiner og ruser, og redskapsbegrensningen på 100 teiner eller ruser bør fortsatt gjelde for yrkesfiskerne. Øvrige høringssvar med hensyn til å skille mellom teiner og ruser viser til at det av kontrollmessige og praktiske hensyn ikke er hensiktsmessig å skille mellom teiner og ruser.

Flere av høringssvarene er positiv til å utvide redskapsbegrensningen til å gjelde hele fiskesesongen. Søgne Fiskerlag, Flekkerøy fiskeriforening, Fiskeridirektoratet Region Sør, Høyvåg og Lillesand Fiskarlag, Farsund og Lyngdal fiskarlag, Skagerakfisk ønsker en begrensning på 100 teiner eller ruser hele sesongen. Dypvåg Fiskarlag viser i sitt høringssvar til et ønske om 120 teiner eller ruser hele sesongen. Sandefjord fiskerlag og Grimstad Fiskarlag mener at det antall redskaper som gjelder ved oppstart skal gjelde ut sesongen.

Lerøy Vest mener det er mer formålstjenelig å ha en form for regulering av fiskeredskapet. FHL viser til at dersom det stilles krav til røkting i forhold til sjøtemperatur, vil det ikke være nødvendig å skille mellom ulike typer redskap.

Samlet gruppe fiskere i Vikna og Nærøy kommune i Nord-Trøndelag viser til at erfaringsmessig er forekomsten av leppefisk i deres områder en god del lavere enn lengre sør i Norge, og et så lite antall teiner som 100-120 er, vil gjøre fisket ulønnsomt for yrkesfisker. Videre må en eventuell begrensning være per fisker og ikke per fartøy, slik at fiskerne kan fortsette å drive med en båt med to fiskere. En privatperson foreslår 120 teiner på Sørlandet, 160 teiner på Vestlandet og 200 teiner på Møre.

Deltakelse

Høringsforslag

For å få en fullstendig oversikt over fiskere som deltar i leppefisket, foreslår Fiskeridirektoratet å utvide ordningen til også å gjelde yrkesfiskere som fisker leppefisk med teiner. Det betyr at alle som skal fiske leppefisk i 2012 må søke om dette før de kan starte fisket.

Høringsuttalelse

Norges Fiskarlag, Samlet gruppe fiskere i Vikna og Nærøy kommune i Nord-Trøndelag støtter ikke Fiskeridirektoratets forslag om å utvide ordningen med å søke om å delta til også å gjelde yrkesfiskere som fisker leppefisk med teiner. Det vises til at denne informasjonen allerede er tilgjengelig gjennom salgslagene. De øvrige høringsinstansene som omtaler dette er positive til å utvide ordningen. Fiskeridirektoratets Region Sør viser til at dette er et samlet ønske fra kontrollinstansene.

Enkelte av høringssvarene tar opp spørsmål knyttet til fritidsfiskernes deltakelse i fisket etter leppefisk. Flere av høringsinstansene støtter en videreføring av at ungdom får delta gjennom ungdomsfiskeordningen.

Sluttdato

Høringsforslag

Det foreslås ingen endringer i reguleringen knyttet til sluttdato. Ingen sluttdato ble fastsatt i 2011. Imidlertid ble det ikke gitt dispensasjoner til fritidsfisker til å fiske etter 1. oktober.

Høringsuttalelse

FHL anmoder Fiskeridirektoratet om å vurdere nødvendigheten av å begrense høstfisket slik det ble gjort i 2011 for de som fikk dispensasjon frem til 30. september. Dersom kvaliteten på rensfisken holder seg utover høsten, er FHL av den oppfatning at høstfiske bør tillates innenfor bærekraftige rammer. Norges Fritids- og Småfiskerforbund ser ikke noen faglig begrunnelse for forskjellsbehandling av fritidsfiskere og yrkesfiskere etter 1. oktober.

Norges Fiskarlag støtter forslaget om å videreføre ordningen fra 2011, da det ikke var satt egen sluttdato, men at ingen dispensasjoner til fritidsfiskere ble innvilget. Denne datoen kan settes tidligere enn i 2011.

De øvrige høringsinstansene som har nevnt sluttdato, støtter en videreføring av 2011-reguleringen.

Fiskeridirektørens vurdering av behovet for justeringer av reguleringstiltakene som ble innført i 2011

Innledning

Myndighetene forvalter bestandene på bakgrunn av den fastsatte målsettingen for den enkelte bestand. Målsettingene kan variere fra en maksimumsmålsetting om å optimalisere det langsiktige økonomiske utbyttet til en minimumsmålsetting om å sikre det biologiske mangfoldet. Målet om å opprettholde det biologiske mangfoldet, altså å sikre at utøvelsen av fisket verken skal true vedkommende art eller økosystemets funksjonsmåte, ligger i bunn for forvaltningen av alle arter, men i tillegg har en økonomiske Målsettinger for en rekke bestander. Bestander med mål om maksimalt eller høyt langsiktig økonomisk utbytte, krever strengere regulering enn bestander en har mindre ambisiøse mål for. Forvaltningsmål for bestandene diskuteres i det årlige reguleringsmøtet om våren. Leppefisk er oppført med forvaltningsmålet ”øke langtidsutbyttet ut over dagens nivå”.

Leppefisker, hovedsakelig berggyllt, bergnebb, grønngyllt og gressgyllt, brukes som rensefisk i havbruksnæringen, og fisken er av relativt stor betydning for å kontrollere nivåene av lus i merdene. Leppefisk brukes som et alternativ til eller samtidig med medikamenter, og er et positivt bidrag til miljøvennlig produksjon og resistensutvikling. Næringen har et stort behov for alternativer til kjemisk avlusning, og for å få best mulig effekt av fisken etterspør havbruksnæringen leppefisk fra tidlig i sesongen. På sikt kan en tenke seg at nye effektive og miljøvennlige avlusningsmetoder utvikles. Tilbakemeldinger fra næringen viser at det ennå er en lang vei å gå før næringen er selvforsynt med oppdrettet leppefisk. En må derfor belage seg på at villfanget leppefisk vil bli brukt i lang tid fremover ennå.

Siden villfanget leppefisk i hovedsak nyttes som rensefisk i havbruksnæringen, kan forvaltningen av leppefisk vurderes som spesiell sammenlignet med de fleste artene i bestandstabellen, hvor hovedfokus er på bestandssituasjonen og problemstillinger til arten som sådan. Uttak og bruk av leppefisk må også ses i sammenheng med bruken i havbruksnæringen og behovet for å redusere forekomsten av lus for å beskytte de ville bestandene av laks og ørret. Myndighetene skal sikre en bærekraftig og samfunnsøkonomisk lønnsom forvaltning av ressursene. Den samlede vurderingen av forvaltningstiltak for leppefisk må derfor også ta hensyn til den positive effekten leppefisk har for havbruksnæringen i bekjempelsen av lus og den positive effekten dette har for vill laks og sjøørret.

Fiskeridirektøren vektla ved innføring av reguleringer i 2011 den positive effekten villfanget leppefisk har for å redusere antall lus i sjøen, samtidig som leppefiskartene ble tatt vare på. Reguleringstiltakene ble derfor primært innført for å hindre en for høy uønsket bidødelighet i fiskeriet og for å sikre rekruttering. Reguleringen la også til rette for at kystflåten kunne levere leppefisk til havbruksnæringen og på denne måten opprettholde driftsgrunnlaget og

sysselsettingen i flåten. Når behovet for å endre reguleringstiltakene fra i fjor er vurdert, har fiskeridirektøren også i år vektlagt hensynet til miljøvennlig avlusning og en forsvarlig forvaltning av leppefiskartene, samtidig som vill laks og sjøørret får økt beskyttelse gjennom reduserte forekomster av lus i sjøen.

Kunnskapen om leppefisk er på noen områder som det er redegjort for i beslutningsnotatet her, mangelfull. Hensynet til formålet med fangsten, lusebekjempelse, tilsier likevel at den må gjennomføres til tross for kunnskapsmanglene. Parallelt med fangsten vil det bli arbeidet kontinuerlig med å avhjelpe manglene. Det er redegjort for dette arbeidet i beslutningsnotatet her. Målsettingen er at beslutninger om reguleringene fremover vil bli truffet på et bedre kunnskapsgrunnlag enn nå.

Kunnskapen anses likevel som så god at det ikke er grunn til å tro at reguleringene for 2012 vil lede til vesentlig skade på naturmangfoldet og føre – var prinsippet er dermed ivarettatt.

Fangst av leppefisk i tråd med reguleringene her vil ikke øke den samlede belastningen på økosystemene i forhold til tidligere fiskesesonger.

På bakgrunn av høringsforslagene og mottatte hørings svar har fiskeridirektøren kommet til at følgende reguleringstiltak samlet sett fortsatt vil ivareta hensynet til en miljøvennlig avlusning og en forsvarlig forvaltning av leppefiskbestandene;

Åpningstidspunkt / fredningstid

Formålet med å fastsette en åpningsdato er å gi leppefisken ro i gyteperioden, for å sikre videreføring av bestandene. Leppefisken er mest sårbar, men også mer aktiv og lettere fangstbar i gytetiden. Havbrukerne ønsker å benytte leppefisk til avlusning ved luseoppblomstring på våren. Leppefisk som ikke er ferdig gytt spiser ikke og er mindre robust. Mottatte hørings svar viser til at havbrukerne ikke ønsker å kjøpe gytetiden leppefisk.

Gyteperioden hos de ulike leppefiskartene ikke er tilstrekkelig kartlagt, men det er indikasjoner på at gytingen er temperaturstyrt og derfor kan avhenge av hvor på kysten en befinner seg og av årlige variasjoner i sommertemperaturen. Der er også indikasjoner på at gytingen pågår over en lang tidsperiode, slik at fredning i hele gyteperioden vanskelig kan gjennomføres.

Høringsinstansene er delt i synet på åpningsdato. Flere av hørings svarene støtter en videreføring av reguleringen i 2011, med en felles åpningsdato for alle leppefiskartene, men geografisk differensierte åpningsdatoer. Enkelte av høringsinstansene viser til et eventuelt oppstart etter et prøvefiske er gjennomført. Fiskeridirektøren mener at hensynet til fiskernes planlegging av oppstart, samt spørsmål knyttet til hvordan et prøvefiske skal administreres gjør at denne løsningen ikke er hensiktsmessig.

Havforskningsinstituttet har i sitt hørings svar konkretisert perioden hvor hovedgytingen pågår og at åpningsdatoen bør geografisk differensieres til hhv. 25. juni, 9. juli og 16. juli. Fiskeridirektoratet har vært i kontakt med FHL om innspillet fra HI. Med disse åpningsdatoene, vil oppstart av fisket og dermed også levering av leppefisk til havbruksnæringen forskyves vesentlig sammenlignet med reguleringen i 2011 og

høringsforslaget. Fisket forskyves relativt mer på Sørlandet enn lengre nordover. Lusepåslagene avhenger blant annet av temperaturen i sjøen, slik at lusesesongen starter tidligere i sør enn i nord. Konsekvensen av senere oppstart i fisket blir at havbruksnæringen er avhengig av kjemisk avlusning til godt ut i sesongen. En åpning for fiske etter berggylt frem til 21. mai hjelper lite, da forekomstene så tidlig er beskjedne.

Forskrift om våravlusning fastsetter krav om samordnet behandling innenfor nærmere bestemte datogrenser, for å oppnå lavest mulig smittepress mot utvandrende laksesmolt. Det er viktig at leppefisker er på plass tidnok for påslagene og fremveksten av lus etter våravlusningene. En god start vil også redusere rekrutteringspresset av lus utover i sesongen.

På bakgrunn av høringsvarene har fiskeridirektøren besluttet å fastsette en felles åpningsdato for alle leppefiskartene. Åpningsdatoene vil være geografisk differensierte. Flere av høringsinstansene har vist til at 28. mai er 2. pinsedag. Åpningstidspunktet blir bestemt av i hvilket fylke en fisker, og for 2012 har fiskeridirektøren fastsatt følgende åpningsdatoer: På Sørlandet åpnes fisket 29. mai, fra Rogaland til og med Sogn og Fjordane åpnes fisket 18. juni og fra og med Møre og Romsdal til og med Nordland åpnes fisket 2. juli.

Per i dag er kunnskapen om seleksjonsinnretninger i fisket etter leppefisk med teiner og ruser for å unngå uønsket fangst begrenset. Fiskeridirektøren mener at det på sikt er ønskelig med innretninger som reduserer fangst av fisk under minstemål og av andre arter enn målarten, for å sikre et bærekraftig fiske etter leppefisk. Alt utviklingsarbeid som har som formål å unngå uønsket fangst i redskapen er derfor positivt.

Spesielt på Sørlandet er berggylt tilgjengelig tidlig i sesongen. Fiskerne herfra har vist til at de tradisjonelt har drevet fiske etter berggylt fra den er tilgjengelig i mai. Fiskeridirektøren har mottatt innspill på å åpne for et fiske etter berggylt før gytefredningen for de andre leppefiskartene er opphevet. Berggylt fiskes før den er gytemoden.

Det er ikke mulig å selektere på art i fisket etter leppefisk, og et tidligere fiske etter berggylt vil også innebære fangst av gytemoden fisk av de andre leppefiskartene. Vi har begrenset kunnskap om overlevelse ved gjenutsetting, men jo mer fisken håndteres jo større sannsynlighet er det for at den ikke overlever. Det beste vil derfor være å unngå at fisk som ikke skal brukes tas om bord i båten. Fiskeridirektøren mener at en bør være forsiktig med hensyn til en tidlig åpning for fisket etter berggylt, av hensyn til å gi de andre leppefiskartene ro i gyteperioden. Før det kan åpnes for et tidligere fiske etter berggylt, må en ha tilgjengelig vitenskapelig utprøvde seleksjonsinnretninger.

For å bidra til å øke kunnskapsnivået om seleksjonsinnretninger i teiner og ruser, vil fiskeridirektøren be Havforskningsinstituttet gjennomføre et vitenskaplig prosjekt med utprøving av ulike typer seleksjonsinnretninger, fortrinnsvis i inneværende år. Havressurslovens § 66 gir Fiskeridirektoratet anledning til å gjøre unntak for åpningstidspunktet i fisket etter leppefisk når det er nødvendig for gjennomføring av praktiske forsøk som utvikling av redskaper, fangstmetoder og lignende. Havforskningsinstituttet kan på denne måten gjøre avtale med fiskere som ønsker å delta i prosjektet, og deretter kan HI søke om tillatelse til å fiske i fredningsperioden på vegne av disse utvalgte fiskere.

Fiskeridirektøren viser til at det bør vektlegges å prøve ut seleksjonsinnretninger som selekterer ut fisk under minstemålet på 11 cm, samt innretninger som gjør det mulig å fiske berggyllt over en viss størrelse relativt reint. En tidligere oppstart av fiske etter berggyllt krever en seleksjonsinnretning der andre arter av leppefisk som er gytemoden selekteres ut, for å sikre minst mulig håndtering av gytemoden leppefisk. Fiskeridirektøren legger til grunn at prosjektet er selvfinansierende. Fiskerne som deltar i prosjektet må påkoste utstyr, arbeid med å montere seleksjonsinnretninger og innrapportering til Havforskningsinstituttet. Fiskeren vil få betalt gjennom omsetning av fangsten. Fiskeridirektoratet mener det er hensiktsmessig at HI er selektiv i utvelgelsen av fiskere, slik at de ikke plukkes ut flere fiskere enn det HI har muligheten til å følge opp, ute i felten og gjennom innrapporteringer.

Minstemål

Minstemålet for leppefisk ble i 2011 fastsatt til 11 cm, med unntak for leppefisk fisket fra og med Trøndelag og nordover der minstemålet er 9 cm. Minstemål er et virkemiddel som sikrer at en ikke tømmer lokaliteten for leppefisk, men gir muligheten for rekruttering. Ingen av høringsinstansene som har kommentert det generelle minstemålet på 11 cm, har ønsket å endre dette.

Enkelte av høringsinstansene støtter et generelt minstemål på 11 cm, med unntak for Nordland og Trøndelag hvor minstemålet foreslås å settes til 10 cm. Et høringssvar viser til at en mindre andel av lokalfanget leppefisk i Trøndelag er 11 cm og større, og at et minstemål på 11 cm ikke vil være lønnsomt. Det er også vist til behovet for et høyere antall redskap pga lavere tetthet av leppefisk i disse områdene. Kunnskapen om leppefiskens biologi er begrenset, dette gjelder også kunnskapen knyttet til lokale variasjoner mht tetthet og størrelse på fisken. Det hadde i denne sammenheng vært svært nyttig å ha kunnskap om det er geografiske forskjeller ved leppefiskens lengde ved alder.

Utprøving av seleksjonsinnretninger har blant annet som formål å gi kunnskap om hvilke innretninger som gjør at en kan selektere bort fisk som er under 11 cm. Dersom årets utprøving gir hensiktsmessige løsninger, ønsker fiskeridirektøren at disse blir tatt i bruk så raskt som mulig, og en kan da forvente at disse vil bli foreslått innført til neste år. Fiskeridirektøren oppfordrer spesielt fiskere i områder med mye småfallen fisk til å teste ut seleksjonsinnretninger, dette for å slippe mye sorterings- og gjenutsettingsarbeid. Da en per i dag ikke har kunnskap til å komme med krav til seleksjonsinnretninger, fastsettes minstemålet i 2012 til 11 cm, med unntak for leppefisk fisket fra og med Trøndelag og nordover der minstemålet settes til 10 cm. Samtidig bes Havforskningsinstituttet om å undersøke om leppefisk fisket i Trøndelag og nordover generelt sett er mindre i størrelse enn leppefisk som tas lengre sør.

Røkting

Fiskeridirektøren opprettholder reguleringen fra 2011 med krav om daglig røkting, med unntak for søn- og helligdager.

Redskapsmengde

Formålet med å regulere redskapsmengden er å sikre god kvalitet og høy overlevelse på fisken, også den som settes tilbake i sjøen, samt en målsetting om å redusere fangsteffektiviteten til de

mest effektive fartøyene. Hvor mye redskap en kan håndtere avhenger blant annet av hvor hyppig redskapen skal røktes.

Basert på innspillene og den kunnskapen en har om teiner og ruser samt av kontrollmessige og praktiske hensyn ønsker fiskeridirektøren ikke å skille mellom teiner og ruser.

Høringssvarene er delt med hensyn til om redskapsbegrensningene skal gjelde for hele sesongen eller kun i gyteperioden. Kunnskap om leppefiskartenes gyting er begrenset, og med de fastsatte åpningsdatoene vil det være leppefisk som er ferdiggytt og leppefisk som skal gyte når fisket starter. En redskapsbegrensning i gytetiden bidrar derfor til en noe forsiktigere start i fisket. Fiskeridirektøren har besluttet å videreføre reguleringen i 2011, med redskapsbegrensning i fiske etter leppefisk i den perioden fisken gyter. I perioden fra 29. mai til og med 1. juli kan manntallsførte fiskere benytte inntil 100 teiner, ruser eller en kombinasjon av disse per fartøy. Fra og med 2. juli er det ingen begrensning på redskapsmengden manntallsførte fiskere kan benytte i fisket etter leppefisk.

Deltakelse

Fiskeridirektøren viderefører ordningen fra 2011, slik at ordningen med dispensasjon til å bruke ruse i leppefisk videreføres samt at fritidsfiskere med leveringsavtale kan søke om adgang til å drive fiske etter leppefisk. Yrkesfiskere som fisker leppefisk med teiner trenger ikke søke i 2012. Ungdom får anledning til å delta gjennom ungdomsfiskeordningen.

Sluttdato

Reguleringen fra 2011 videreføres, og det fastsettes ikke sluttdato.

Avslutning

Det vises til den etablerte "referanseflåten" for fiskere som fisker leppefisk, og for å øke kunnskapsnivået om leppefisk er fiskeridirektøren positiv til en fortsettelse av dette arbeidet. Mye arbeid for å øke kunnskapsnivået om leppefisk er påbegynt, og det anbefales at forskningsinstitusjonene er samsnakket og eventuelt koordinerer sitt arbeid, for på denne måten å kunne utnytte tilgjengelige ressurser på best mulig måte.

På bakgrunn av dette har Fiskeridirektøren besluttet følgende endringer i forskrift om utøvelse av fisket i sjøen (utøvelsesforskriften):

Forskrift om endring i forskrift om utøvelse av fiske i sjøen

Fiskeridirektoratet har 30. mars 2012 med hjemmel i lov av 6. juni 2008 nr. 37 om forvaltning av viltlevande marine ressursar § 16 og forskrift 22. desember 2004 nr. 1878 om utøvelse av fisket i sjøen § 98 fastsatt følgende forskrift:

I

I Fiskeri- og kystdepartementets forskrift av 22. desember 2004 nr. 1878 om utøvelse av fisket i sjøen, gjøres følgende endringer:

§ 33 fjerde ledd (endret) skal lyde:

I fisket etter leppefisk kan det fra et merkeregistrert fiskefartøy ikke benyttes mer enn 100 teiner og ruser til sammen i tidsrommet 29. mai til og med 1. juli. Redskapsbegrensningen gjelder også når samme person eller de samme personene benytter flere fartøy.

§ 34 fjerde ledd (endret) skal lyde:

Det er forbudt å fiske leppefisk med teiner og ruser i følgende områder i følgende tidsrom:

På kyststrekningen fra grensen mot Sverige til og med Vest-Agder fra og med 1. april til og med 28. mai.

På kyststrekningen Rogaland til og med Sogn og Fjordane fra og med 1. april til og med 17. juni.

På kyststrekningen Møre og Romsdal til og med Nordland fra og med 1. april til og med 1. juli.

§ 43 nr. 35 (endret) skal lyde:

Leppefisk 11 cm

Leppefisk fisket i Trøndelag og Nordland 10 cm.

II

Denne forskriften trer i kraft straks.